

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІПП
Світлана КОНДРАТЮК

« 30 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **012 Дошкільна освіта**

освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП
« 30 » серпня 2023 р.
Голова Юлія Бондаренко
Юлія БОНДАРЕНКО
доктор педагогічних наук, професор

Розробник: Бутенко Віта Григорівна, к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Наталія ПАВЛУЩЕНКО,
к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітній ступінь: магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
II-й		II-й	
Лекції			
10 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
16 год.		4 год.	
Лабораторні			
–		–	
Самостійна робота			
90 год.		112 год.	
Консультації			
4 год.	–		
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сучасний етап реформування вищої освіти України характеризується інтенсивним пошуком нових підходів у теорії та практиці навчання, активним втіленням нових технологій і освітніх моделей, орієнтацією на розвиток інноваційної особистості майбутнього педагога. Головним у цьому процесі має стати питання підготовки фахівця закладу дошкільної освіти, зорієнтованого на інноваційний стиль мислення, здатного творчо підходити до вирішення освітніх та виховних завдань, особистісного та професійного зростання упродовж життя.

Інноваційна педагогічна діяльність на сьогоднішній день є основним напрямом реалізації модернізаційних реформ в освіті і одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку України в цілому. Вищезазначене актуалізує проблему професійної підготовки фахівців дошкільної освіти, компетентних у галузі педагогічної інноватики – нової системи педагогічних знань про створення педагогічних інновацій, її аналіз та оцінювання, освоєння педагогічним співтовариством і використання на практиці.

Навчальна дисципліна «Інноваційні технології в дошкільній освіті» є обов'язковою навчальною дисципліною для здобувачів освітнього ступеня Магістра спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи змісту й особливостей інноваційних технологій та інноваційної діяльності в галузі дошкільної освіти.

Мета курсу: формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти щодо аналізу та впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітнє середовище сучасного закладу дошкільної освіти.

Завдання курсу:

- розширення уявлень магістрантів щодо основних проблеми розвитку інноваційних процесів в освіті;
- уточнення та збагачення уявлень про сутність інноваційної педагогічної діяльності;
- вироблення вмінь орієнтуватися у різних видах інноваційної діяльності, вивчати, аналізувати та узагальнювати досвід інноваційної педагогічної діяльності у системі дошкільної освіти;
- формування вмінь відбирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань освітнього процесу з урахуванням рівня підготовки дітей;
- вироблення вміння творчої реалізації освітніх та педагогічних інновацій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти;
- формування готовності майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у магістранта мають бути сформовані програмні компетентності (відповідно освітньо-професійної програми Дошкільна освіта), а саме:

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.			
Загальні компетентності				
КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Знати основні принципи державної політики України у сфері освіти і національно-патріотичного виховання дітей та молоді, просвітницькі програми щодо популяризації національних традицій.	Вміти відстоювати власну громадянську позицію, застосовувати новітні освітні технології в реалізації заходів національного спрямування з дітьми та молоддю.	Вміти відстоювати власну громадянську позицію, застосовувати новітні освітні технології в реалізації заходів національного спрямування з дітьми та молоддю.	Усвідомлювати відповідальність за формування світогляду майбутнього громадянина України; брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства України.
КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Знати особливості та етапи творчого процесу, механізми реалізації інноваційних ідей в дошкільній освіті та забезпечення її якості.	Вміння генерувати нові ідеї для роботи з дітьми різного віку (зокрема з особливими потребами), використовувати оригінальні рішення, передбачати їх ефективність і результативність.	Залучати до інноваційної діяльності однодумців, активізувати колектив професіоналів до продукування й обговорення креативних ідей і їх успішного втілення.	Залучати до інноваційної діяльності однодумців, активізувати колектив професіоналів до продукування й обговорення креативних ідей і їх успішного втілення.
КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Розуміти зв'язки між розвитком, навчанням і вихованням дітей раннього і дошкільного віку та інтерпретувати	Уміти обігрувати педагогічні ситуації, спрямовані на формування й розвиток особистості дитини-	Презентувати результати своїх досліджень у формі доповідей на науково-практичних конференціях,	Брати на себе відповідальність впровадження інноваційних підходів у практику роботи з дітьми раннього й дошкільного

	їх у процесі практичної підготовки.	дошкільника, аналізувати результати та проектувати шляхи вдосконалення освітнього процесу в ЗДО.	семінарах, оформлювати у вигляді тез, статей; обмінюватись накопиченим досвідом.	віку.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
КС-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.	Знати сучасні концепції, програми, завдання, зміст, традиційні та інноваційні методи, форми, засоби, технології організації освітнього процесу в ЗДО; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та розвитку дітей дошкільного віку, види і зміст контролю за його перебігом.	Реалізовувати завдання сучасних концепцій та програм дошкільної освіти, надавати допомогу вихователям щодо вибору методик діагностування досягнень у розвитку дітей з різних розділів програм навчання та виховання. Аналізувати й інтерпретувати отримані результати та розробляти індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами.	Знаходити та використовувати різноманітні засоби комунікації для мотивування педагогів опанувати та застосовувати в ЗДО сучасні засоби й технології навчання і виховання дітей.	Брати відповідальність за якість і результативність освітнього процесу в ЗДО та доцільність використання дібраних технологій.
КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.	Знати традиційні та інноваційні технології методичного супроводу освітнього процесу в ЗДО. Знати сучасні методичні розробки та досягнення вітчизняних і зарубіжних педагогів у	Уміти застосовувати в практичній діяльності здобутки сучасних науковців (вітчизняних і зарубіжних) та педагогів-практиків, спрямовуючи їх на особистісний розвиток кожної дитини	Будувати комунікативну стратегію, тактику та техніку взаємодії з колективом ЗДО, організувати спільну діяльність для обміну досвідом, впровадження в роботу	Відповідально ставитись до добору матеріалів методичного супроводу освітньої діяльності та рівня володіння сучасними техніками.

	галузі дошкільної освіти.	дошкільного віку.	наукових наробок з метою підвищення особистісного рівня.	
КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.	Знати вікові та психолого-педагогічні особливості розвитку дітей дошкільного віку та специфіку розвитку дітей з особливими потребами. Добирати відповідно особливостям розвитку кожної дитини необхідний методичний супровід.	Володіти діагностувальними методиками щодо розвитку особистості дитини, уміти вчасно здійснювати корекцію її індивідуальної програми.	Здатність до надання батькам педагогічної освіти щодо вміння взаємодіяти з дітьми, управляти їхнім психічним станом і забезпечувати психолого-педагогічну підтримку, створюючи позитивний психологічний клімат у сім'ї.	Створювати комфортне освітнє середовище, яке б сприяло особистісному розвитку дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами. Нести відповідальність за збереження психологічного здоров'я дітей та їхню психологічну готовність до навчання у школі.
КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.	Усвідомлювати сучасні вимоги суспільства до професії педагога, оцінювати й співвідносити рівень своєї професійної готовності зі світовими та вітчизняним тенденціям розвитку освіти, володіти інформацією про систему безперервного навчання впродовж життя.	Використовувати широкий спектр форм, засобів, методів самоосвіти і самовдосконалення. Проектувати подальше особистісне зростання, володіти технологіями самовдосконалення.	Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для професійної самоосвіти та особистісного зростання.	Підвищувати свій інтелектуальний рівень у сфері професійних інтересів, проектувати подальше особистісне зростання, володіти технологіями самовдосконалення, проявляти творчість, активність, прагнути досягнення успіху на ринку праці.

Курс передбачає проведення лекційних, практичних занять та організацію самостійної роботи студентів. На лекції логічно й послідовно викладаються найбільш загальні наукові питання програми. Практичні заняття спрямовані на засвоєння студентами практичних умінь і навичок. Самостійна робота спрямована на поглиблене вивчення програмового матеріалу. Контроль за самостійною роботою здійснюється в усіх формах аудиторних занять та в процесі індивідуальної роботи зі студентами, відповідно до розділів.

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні технології в дошкільній освіті»

Опановуючи зазначений перелік компетентностей, магістранти мають актуалізувати знання з курсів: «Технології реалізації освітніх ліній», «Менеджмент в системі дошкільної освіти».

3. Результати навчання за навчальною дисципліною «Інноваційні технології в дошкільній освіті»

ПРН 1	Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
ПРН 2	Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
ПРН 6	Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.
ПРН 8	Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.
ПРН 9	Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС / Сума балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістранта
А 90 – 100	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені робочою програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
В 82 – 89	Ставиться за вияв магістрантом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
С 74 – 81	Ставиться за вияв магістрантом майже повних, систематичних знань із дисципліни, в більшій мірі успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, переважання здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді магістранта наявні помилки.
Д 64 – 73	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою робочою програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але магістрант спроможний усунути їх із допомогою викладача.
Е 60 – 63	
FX 35 – 59	Виставляється магістрантом, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться магістрантові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО з можливістю повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
F 1 – 34	Виставляється магістрантові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу далека від сутності, що зумовлюється відсутністю уявлень про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою навчальної дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль							Разом	Сума	Підсум- ковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2							
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	55	75	25	100
Поточний контроль										
6	7	7	14	7	7	7				
Контроль самостійної роботи										
2	2	2	5	3	3	3	20			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, тестування, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань, оцінка самостійної роботи магістрантів.

6. Програма навчальної дисципліни «Інноваційні технології в дошкільній освіті»

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СИСТЕМНІ ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Сутність та структура інноваційної діяльності фахівця дошкільної освіти.

Сутність інноваційної діяльності в ЗДО. Структура інноваційної діяльності фахівця дошкільної освіти. Нормативно-правова база інноваційної діяльності. Глосарій. Проблеми впровадження освітніх інновацій в діяльність сучасного ЗДО. Критерії вибору освітньої інновації. Готовність вихователя до впровадження інноваційних технологій та відстеження передового педагогічного досвіду і введення його в освітній процес.

Тема 1.2. Альтернативні педагогічні технології в системі освітньої інноватики.

М. Монтесорі «Будинок вільної дитини». Р. Штейнер «Вальфдорська педагогіка». Ш. Амонашвілі «Гуманно-особистісна технологія». С. Русова «Український дитячий садок». В. Сухомлинський «Уроки мислення та милування у природі».

Тема 1.3. Технології розвивального навчання.

Г. Альтшуллер «Технологія розв'язування винахідницьких завдань». Л. Петерсон «Ситуація». К. Крутій, Н. Гавриш «Коректурні таблиці». Д. Ельконін, В. Давидов «Елементи розвивального навчання». М. Щетинін «Метод занурення». Т. Піроженко «Радість розвитку» (психолого-педагогічне проектування).

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Модерні інноваційні технології дошкільної освіти.

LEGO-технології в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. Р. Прайс «Загадкові друдли». Круги Луллія. Лепбук у роботі з дітьми дошкільного віку. Куб і ромашка Блума. К. Крутій «STREAM – освіта, або Стежинки у Всесвіт». Комп'ютерні та мультимедійні технології.

Тема 2.2. Інноваційні технології розвитку творчих здібностей та інтелектуального розвитку.

З. Д'єнеш «Логічні блоки». Дж. К'юїзенер «Кольорові палички». В. Воскобович «Казкові лабіринти гри». І. Барташнікова, О. Барташніков

«Розвиваючі ігри». Б. Нікітін, О. Нікітіна «Інтелектуальні ігри». З. Семадені «Картки-властивості». І. Стеценко «Логіки світу». О. Пащенко «Ейдетика для малюків». Б. Додж «Квест-технологія». Л. Шульга «Технологія розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання». І. Ликова «Кольорові долоньки». А. Савенков «Технологія дослідницької діяльності».

Тема 2.3. Технології мовленнєвого розвитку та навчання читання.

«Мнемотехніка». К. Крутій «Схеми-моделі». «Асоціативні паутинки». Т. Ткаченко «Використання схем в складанні описових розповідей». О. Дяченко «Використання схем-моделей для навчання дітей творчому розповіданню». О. Декролі «Раннє читання». Г. Доман «Навчання ранньому читанню». М. Зайцев «Швидкочитання». Л. Шелестова «Вчимося читати». В. Едігей «Вчися читати, малюк». Р. Калабська «Ребус-метод навчання читання». Л. Фесюкова «Виховання казкою». Д. Армстронг «Сторіленг».

Тема 2.4. Інноваційні здоров'язбережувальні технології.

Профілактично-лікувальні технології: фітотерапія, аромотерапія, вітамінотерапія. Профілактичні технології: масаж, «доріжки здоров'я», загартовувальні процедури. Технології терапевтичного спрямування: арттерапія, кольоротерапія, ігрова терапія, пісочна терапія, сміхотерапія. Інноваційні оздоровчі технології: елементи художньої гімнастики, дихальна і звукова гімнастика, пальчикова гімнастика, психогімнастика, фітболгімнастика. Технологія фізичного виховання М. Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення».

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Розділ 1. Системні інноваційні педагогічні технології дошкільної освіти										
Тема 1.1. Сутність та структура інноваційної діяльності фахівця дошкільної освіти.	15	1	2	-	12	15	0,5	0,5	-	14
Тема 1.2. Альтернативні педагогічні технології в системі освітньої інноватики.	16	1	2	-	13	16	0,5	0,5	-	15
Тема 1.3. Технології розвивального навчання.	18	2	2	1	13	18	0,5	0,5	-	17
Розділ 2. Сучасні інноваційні технології дошкільної освіти										
Тема 2.1. Модерні інноваційні технології дошкільної освіти.	20	2	4	1	13	20	1	1	-	18
Тема 2.2. Інноваційні технології інтелектуального розвитку.	18	2	2	1	13	18	0,5	0,5	-	17
Тема 2.3. Технології мовленнєвого розвитку та навчання читання.	17	1	2	1	13	17	0,5	0,5	-	16
Тема 2.4. Інноваційні здоров'язбережувальні технології.	16	1	2	-	13	16	0,5	0,5	-	15
Усього годин:	120	10	16	4	90	120	4	4	-	112

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Сутність та структура інноваційної діяльності фахівця дошкільної освіти.	2	0,5
2.	Альтернативні педагогічні технології в системі освітньої інноватики.	2	0,5
3.	Технології розвивального навчання.	2	0,5
4.	Модерні інноваційні технології дошкільної освіти.	4	1
5.	Інноваційні технології інтелектуального розвитку.	2	0,5
6.	Технології мовленнєвого розвитку та навчання читання.	2	0,5
7.	Інноваційні здоров'язберезувальні технології.	2	0,5
Усього годин:		16	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційна компетентність педагога. *Дошкільне виховання*. 2010. № 1. С. 7–11.
3. Калуська Л.В., Острошенко М.В. (Авт.-упор.) Інновації в дошкільлі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід. Мандрівець, 2013. 376 с.
4. Даниленко Л. (ред.) Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект. К.: Школяр, 2002. 320 с.

Додаткові:

1. Барташнікова І.А., Барташніков О.О. Як навчити малюка читати? Тернопіль: «Богдан», 1998. 56 с.
2. Бутенко В.Г., Калашник Л.В., Цьома С.П. Оздоровчі технології в освітньому процесі сучасного дошкільного навчального закладу: [метод. реком.]. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 180 с.
3. Едігей В. Вчися читати, малюк! : як підвищити техніку читання і розвинути мислення дитини: [практичний посібник]. К. : Гранд, 1993. 255 с.
4. Зайцев М. Навчаймо читати українською мовою за методикою М. Зайцева: [посіб. для педаг. і батьків]. К. : ПП «СВЕНА», 2010. 35 с.
5. Калабська Р.В. Граючи вчимося читати. Використання інноваційної ігрової технології «Ребус-метод» з навчання читання дітей дошкільного віку. Нетішин, 2017. 96 с.
6. Крутій К. Сучасне заняття та освітні ситуації. *Дошкільне виховання*. 2016. № 9. С.6–10.
7. Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей перед дошкільного віку «STREAM-освіта», або Стежинки у Всесвіт. Освітній напрям «Інжиніринг, або Маленькі дослідники». / автор. колектив; наук. керівник К.Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2019. 146 с.
8. Стеценко І.Б. Логіки світу: розвиток логічного мислення дітей 4-го року життя. К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2004. 111 с.
9. Чепурний Г. А. Освітня мнемотехніка: навчально-методичний посібник 3-тє вид., оновл. зі змін. та доповн. Тернопіль: Мандрівець, 2020. 152 с.
10. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дошкільників / автор. колектив; наук. керівник К.Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2018. 146 с.

Інформаційні ресурси:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція». 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
1. Березюк В.С., Рудік О.А. *Інноваційні технології в ДНЗ*. Х.: Вид. група «Основа», 2017. 224 с. URL:: http://osnova.com.ua/preview/book/6139/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8B%20%D0%B8%D0%B7%20DNK009_blok.pdf
2. Гагаріна Н.П. *Коректурні таблиці та інтелектуальні карти як засіб інтеграції змісту дошкільної освіти*. 2019. URL:: <https://zenodo.org/record/2607390#.X1hqv9Izbcv>
2. Додаток до листа МОН України від 21 серпня 2023 р. № 1/12490-23 «Методичні рекомендації про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» № 2628-III від 11.07.2001. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
4. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
5. Концепція «Нова українська школа». 2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCl-NO3SISU47Gd/view>
3. Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/0be/86b/6050be86b4f68482865820.pdf>
7. Програми розвитку дітей. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
8. Рома О.Ю., Близнюк В.Ю., Борсук О.П. *Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO»*. The LEGO Foundation, 2016. 140 с. URL: <http://nv-internat.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/%D0%9B%D0%95%D0%93%D0%9E.pdf>